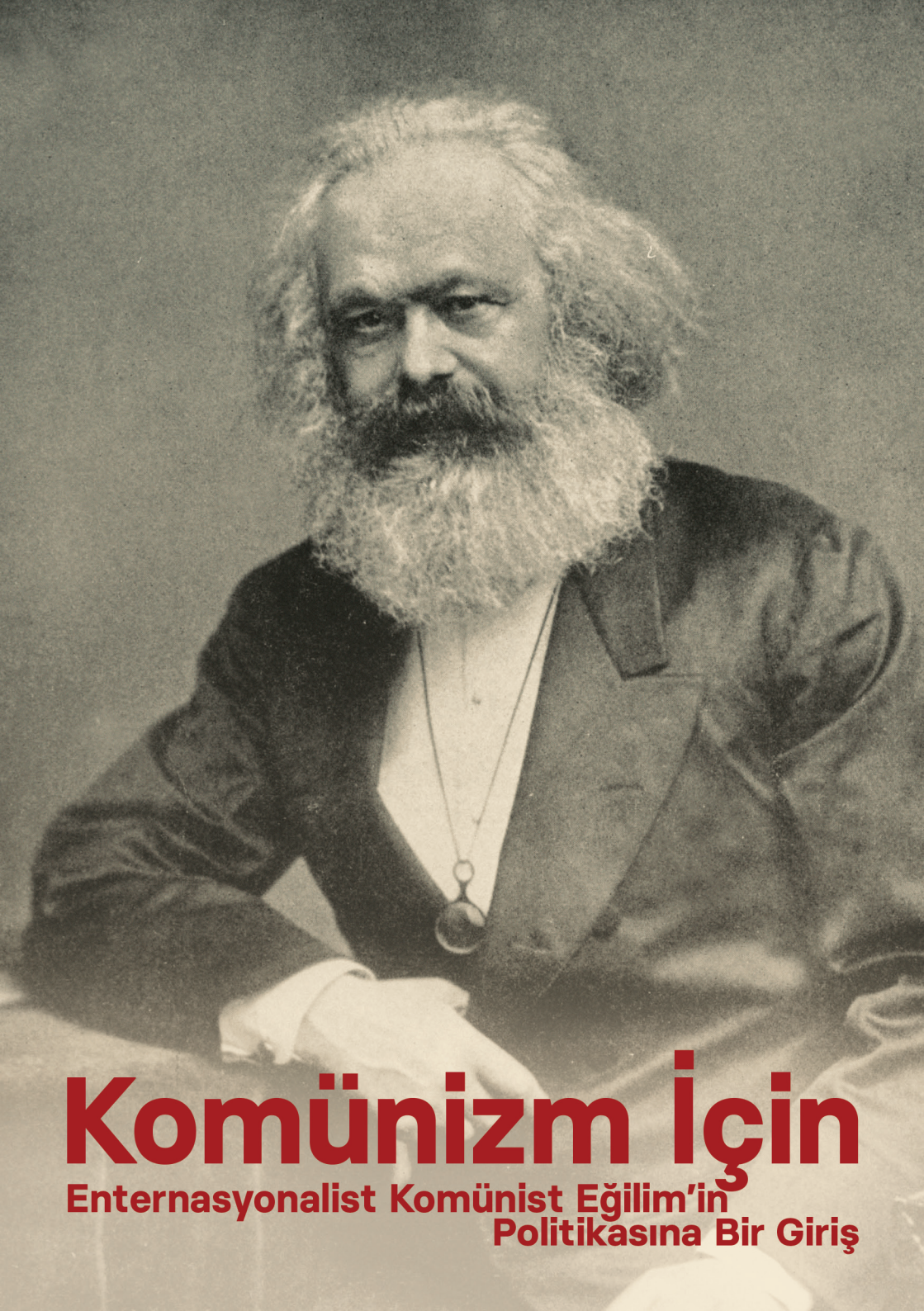

Komünizm İçin

Enternasyonalist Komünist Eğilim'in
Politikasına Bir Giriş

Komünizm İçin

Enternasyonalist Komünist Eğilim'in

Politikasına Bir Giriş

leftcom.org/tr

Ön Söz	1
Kapitalizm: Sistemin Temel Çelişkileri	3
Emperyalizm	
Devlet Kapitalizmi	
Kriz	
Komünist Perspektif	
Proletaryanın Sınıf Mücadelesi	10
İşçi Sınıfının Ekonomik Mücadelesi	
Sınıf Bilinci	
Devrimcilerin Örgütü	
Sınıf Bağımsızlığı İçin Mücadele	15
Milliyetçilik ve "Ulusal Kurtuluş" Miti	
Kadınların Baskılanması	
Irkçılık	
Faşizm	
Anti Faşizmin Çıkmazı - Birleşik Cepheler ve Halk Cepheleri	
Dost Görünen Düşmanlar	23
Sendikalar	
Sosyal Demokrasi	
Stalinizm	
Karşı Devrimin Varisleri: Sermayenin Solu	
Devrimcilerin Görevleri	30
Devrimci Bir Kopuşa Olan İhtiyaç	
Temsile Karşı, Delegasyondan Yana	
Parti Diktatörlüğü Yerine İşçi Demokrasisi	
Enternasyonal Boyut	
Devlet, Ulus ve Sermayenin Ötesinde...	

Komünizm İçin

Enternasyonalist Komünist Eğilim'in

Politikasına Bir Giriş

Ön Söz

Bugün enternasyonal işçi sınıfı, tarihinin en büyük değişimlerinden biriyle karşı karşıya. Her yerde kapitalistler tüm sanayi dallarını yeniden yapılandırarak, teknolojik yenilikleri kullanarak ve ücretleri düşürerek, giderek küreselleşen ve şiddetlenen dünya pazarında rekabet güçlerini korumaya çalışıyorlar. Aynı zamanda burjuvazi, Stalinizmin çöküşünü işçi sınıfına karşı yürüttüğü ideolojik kampanyayı güçlendirmek için kullanmaktadır: komünizm fikrini gözden düşürmeye çalışmak ve sınıf savaşının ve kendini savunmanın hiçbir anlamı olmadığı mesajını enjekte etmek için her yolu deniyorlar. Ancak kapitalist propagandanın inandırıcılığı, insanlığın çoğunluğunun hayatlarının gerçekliğiyle doğrudan bir tezat oluşturmaktadır: sözde gelişmiş kapitalist ülkelerin nüfusunun yüzde yirmisi işsizlik nedeniyle yoksulluk ve muhtaçlık içinde yaşamaktadır. Sistemin yıkım kapasitesi görmezden gelinemez.

Dünya nüfusunun giderek artan bir kısmı yetersiz beslenme ve açlıktan muzdaripken, küresel tarım bugünkünden %50 daha büyük bir nüfusu beslemeye yetecek kadar gıda üretmektedir. Aynı zamanda, kâr amaçlı kapitalist üretim gezegenin ekolojik kaynaklarını giderek daha fazla mahvediyor.

Bunların hiçbiri tesadüfi değildir. Kapitalist sistemin kendini yeniden üretme biçiminin doğrudan sonucudur. Karl Marx yaklaşık 150 yıl önce kapitalizmin "tepeden tırnağa, her gözeneğinden kan ve irin damlayarak dünyaya geldiğini" yazmıştı. Çocuk işçiliği, kölelik ve gecekondu, tüm bunlar sermaye sahiplerinin duyulmamış karlar elde etmesini sağladı. Ancak erken sanayileşmenin dehşeti, kapitalizmin bugün dünyaya dayattığı soykırım, savaş ve kıtlıklarla kıyaslanamaz. Komünizm mücadelesi, bir ön koşul olarak, günümüz kapitalizminin işleyiş tarzının derin ve geniş kapsamlı bir şekilde anlaşılmasını gerektirir.

Politikamız sadece kendi yansımalarımızın bir ürünü değildir. Savunduğumuz fikirler, enternasyonal işçi sınıfının kapitalist sömürüye karşı mücadelede son bir buçuk yüzyılda biriktirdiği tarihsel deneyime dayanmaktadır.

Karl Marx'ın etrafındaki Komünist Birlik tarafından başlatılan ve Ekim Devrimi'nin ardından kurulan Üçüncü Enternasyonal'e kadar uzanan işçi hareketinin devrimci akımlarının geleneğinde yer alıyoruz. Bu, 20'li yıllarda hem Rusya'da hem de Üçüncü Enternasyonal içinde devrimin yozlaşmasına karşı mücadele eden Komünist Sol azınlıklarla devam etmiştir. Rusya'daki devletkapitalist karşı-devrimin ürünü olan Stalinist ve Troçkist akımları her zaman kararlılıkla reddettik ve bunlarla politik olarak mücadele ettik. Bu nedenle de Stalinist rejimlerin çöküşü bizim için işçi sınıfı açısından bir kayıp değildir.

Eğilimimizin doğrudan kökenleri, İtalya'nın Enternasyonalist Komünist Partisi'nin (Battaglia Comunista) 1977 ve 1980 yılları arasında düzenlediği enternasyonal konferanslara dayanmaktadır. Bu konferanslarda Komünist İşçi Örgütü (CWO), İtalyan yoldaşların 1943'teki kuruluşlarından bu yana geliştirdikleri yöntem ve pozisyonların tutarlılığına ikna oldu ve kendi pozisyonlarını gözden geçirmeye başladı. 1983 yılında iki örgüt ortak bir platform temelinde Devrimci Parti için Enternasyonal Büro'yu (IBRP) kurdu. Daha sonra diğer ülkelerden gruplar da Büro'ya katıldı ve IBRP, Enternasyonalist Komünist Eğilim (ICT) adını aldı. Bugün bu örgüt, kendisini oluşturan örgütlerin enternasyonal çabalarını koordine etmektedir.

ICT devrimci parti içindir, ancak parti ya da hatta gelecekteki bir partinin tek çekirdeği olma iddiasında değildir. Böyle bir iddiada bulunmak, devrimci bir partinin birkaç kişinin iradesiyle ortaya çıkabileceği gibi anlamsız bir kabulü gerektirir. Uluslararası kapitalist sistemin yıkılmasının ön koşullarını yaratmak için proleterya, kendi çıkarları için bir kez daha kitle mücadelesine girişmelidir. Bunun için hazırlıklı olmak istiyoruz. Dolayısıyla, ICT grupları, merkezi ve enternasyonal bir proleter dünya partisinin potansiyel kurucu parçası olan sağlam bir çekirdeğin gelişimini desteklemeye çalışmaktadır.

İnsanlığın içinde bulunduğu çıkmazdan kurtulmasına yardımcı olmak isteyenler için başka bir alternatif yoktur. Kesin olan tek bir şey var: kapitalizmin sunabileceği tek şey keskinleşen bir kriz, daha fazla çevresel yıkım, daha da fazla insan sefaleti ve daha da fazla savaş.

Sosyalizm ya da barbarlık. Üçüncü bir yol yok!

1

Kapitalizm: Sistemin Temel Çelişkileri

Kapitalist toplum, kendisinden önce gelen köleci ve feodal toplumlar gibi, egemen sınıfın, tâbi sınıfın yaptığı işlerden geçindiği sınıflı bir toplumdur. İnsanlık, tarihinin son derece kısa bir döneminde sınıflı toplumlarda yaşamıştır ve bu tür toplumlar hiçbir şekilde insan doğasının bir ifadesi değildir. ICT, kapitalizmin son sınıflı toplum olduğunu ve insanlık için bir sonraki adımın sınıflı toplumun yıkılması ve yerine işbirliğine ve ihtiyaç için üretime dayalı sınıfsız bir toplumun geçmesi olduğunu düşünmektedir.

Daha önceki sınıflı toplumlarda özne sınıf, ürettiği fazlalıktan vazgeçmek zorundaydı ve kölelerin, serflerin ve diğer öznelerin sömürüldüğü açıktı. Kapitalist toplumda bu süreç gizlenmiştir. Görünüşte işçi sınıfı özgürdür ve emeğini burjuva sınıfına bir sözleşmeyle serbestçe satmaktadır. Aslında, Marx'ın gösterdiği gibi, işçi sınıfı çalışma kabiliyetini ya da emek gücünü burjuva sınıfına satar. Bu emek gücü, makineler ve hammaddelele işe koyulduğunda, kendisini yeniden üretmek için gerekenden daha büyük bir değer üretir. Bu, kapitalist sınıfın işçi sınıfından artık emeği kopardığı temel mekanizmadır. Kapitalist üretim ilişkileri altında işçi sınıfı, emeğinin yarattığı değerın yalnızca bir kısmını ücret olarak geri alır. Geri kalan kısmına kapitalistler el koyar ve bunu uygun gördükleri şekilde kullanırlar. Tüm burjuva sınıfına kâr kaynağını sağlayan, yalnızca bu el konulan artı emek veya artı değerdir. Bu süreç küresel ölçekte işler ve kârlar tüm küresel burjuva sınıfı arasında paylaşılır. Kârların, söz konusu sermayenin artı değer üreten işçileri doğrudan sömürüp sömürmediğine bakılmadan burjuva sınıfının her bir bölümünün elinde tuttuğu sermaye miktarıyla orantılı olarak dengelenmesi ve dağıtılması için bir eğilimi vardır.

Kapitalizmin işleyebilmesi için işçi sınıfının üretim araçlarının mülkiyetinden mahrum bırakılması gerekir. Sadece emek gücüne sahip, mülksüz bir sınıf haline gelmeli ve bunu burjuva sınıfına satmaktan başka bir alternatifi olmamalıdır. Bu ayrışma kapitalizmin temel çelişkisinden kaynaklanmaktadır. Bir yandan üretim toplumsaldır, diğer yandan üretim araçlarının ve koşullarının kontrolü ve üretilen metalar yalnızca burjuva sınıfının elindedir. Bu kontrol toplumsal ihtiyaçları karşılamak için değil, kâr elde etmek ve sermaye biriktirmek için kullanılır.

Kapitalist üretimin amacı kâr elde etmektir. Kapitalist sistem insan ihtiyaçlarını ancak kârlı olduğu takdirde karşılayacaktır. Yararlı ürünler üretmekle değil, kâr amacıyla satılabilecek

metalar üretmekle ilgilenir.

Her bir kapitalistin elde ettiği kâr, küresel işçi sınıfından gasp edilen artı değerın küresel miktarına bağılı olan küresel bir ortalamaya yaklaşma eğilimindedir. Bu ortalama kâr oranı, kullanılan sermayenin değeri ve işçilerin üretkenliği artıkça düşme eğilimindedir. Dolayısıyla kapitalistler, rakiplerine karşı geçici bir avantaj elde etmek ve böylece mevcut küresel artı değerin daha büyük bir kısmına el koymak için üretim araçlarını sürekli olarak devrimden geçirmek zorunda kalırlar. Kapitalistlerin, ücretli emeği daha serbest bir şekilde sömürmek için artı değerlerinin bir kısmını yeni sabit sermayeye (örneğin makineler, binalar, hammaddeler vb.) yatırması gerekir. Bazı işçiler işten çıkarılırken, diğerlerinin sömürüsü ya da “üretkenliği” artar. Bu da tekil bir kapitalist şirketin kâr oranını ortalamanın üzerine çıkarmasını sağlar. Ortalama kâr oranı, artı değerin yatırılan sermayenin tamamına oranıyla belirlenir. Değişir sermaye (insan emek gücü) pahasına sabit sermayenin büyümesi, daha yüksek bir organik sermaye bileşimine (yani sabit sermayenin değişir sermayeye oranına) neden olur. Artı değer yalnızca canlı emek tarafından yaratılabildiğinden, bu durum kapitalistlerin kâr oranını düşürür. Bu, gerçek kâr kitlesinin otomatik olarak azaldığı anlamına gelmez, ancak kapitalizmin bir bütün olarak kâr oranının düşme eğiliminde olduğu anlamına gelir. Kapitalistler buna çeşitli yollarla karşı koymaya çalışırlar. Bunlardan en yaygın olanları şunlardır:

- daha verimli tesisler ve emek sürecinin kontrolü yoluyla işçilerin verimliliğini artırmak,
- çalışma saatlerini uzatmak,
- ücretleri düşürmek,
- üretimde kullanılan sermaye ekipmanının değerini düşürmek.

Bu süreç kapitalistler arasında rekabetçi bir mücadeleye yol açmakta ve sonuç olarak kapitalist sistemin periyodik krizlerine neden olmaktadır. Daha zayıf (ve genellikle daha küçük) kapitalistler, yatırımlarını yeni sermaye ile donatmak için eve yeterli artı değer getirmediklerini fark ettiklerinde, ya duvara toslarlar ya da daha güçlü rakipleri tarafından ele geçirilirler. 19. yüzyılda bu durum düzenli olarak, kabaca on yıllık aralıklarla gerçekleşti. Kriz, sermayenin değer kaybetmesine ve dolayısıyla sermayenin organik bileşiminde bir azalmaya yol açtı, bu da hayatta kalan sermayenin birikim sürecini devam ettirmesini ve genişletmesini sağladı.

Kapitalist üretim giderek daha da yoğunlaştı ve merkezileşti. Ucuz hammadde arayışı ve daha az gelişmiş bölgelere (yani sermayenin organik bileşiminin daha düşük olduğu yerlere) yapılan yatırımlar, kâr oranındaki düşüşü telafi etti. Ayrıca bu durum dünya pazarını genişletti ve kapitalist üretim tarzını daha uluslararası hale getirdi - ta ki 20. yüzyılın eşiğinde bir dünya ekonomisi ortaya çıkana kadar.

Emperyalizm

19. yüzyılın sonlarına doğru kapitalist rekabet yeni biçimlere büründü. Üretim giderek dev kapitalist tekellerin ve finans sermayesinin büyük şirketlerinin egemenliği altına girdi. Sınıf mücadelesi yoluyla ulusal sermayeyi savunma ihtiyacına ve sosyal problemlere neden olan sermayenin artan bu yoğunlaşması ve merkezileşmesi, 19. yüzyılın sonlarından itibaren kapitalist ekonominin devlet tarafından daha fazla düzenlenmesine yönelik bir eğilime yol açtı. (Gümrük engelleri, 19. yüzyılın son yirmi yılında muazzam bir şekilde arttı.) Kapitalist rekabet bireysel firma düzeyinden uluslar arasındaki rekabet düzeyine geçti. Devlet, ulusal ekonominin düzenlenmesinin içine çekildiği ölçüde, hammadde kaynaklarını ve pazarları açmak için askeri güce giderek daha fazla ağırlık verdi. Kapitalizm emperyalizm çağına geçti.

Emperyalizm, organik bileşimin çok yüksek olduğu ve ucuz hammaddelere erişimin yanı sıra sermayenin organik bileşiminin daha düşük olduğu ülkelere sermaye ihracının, kapitalist merkezlerdeki kâr oranını desteklemek için şart olduğu, kapitalizmin bir aşamasıdır. Sonuç olarak emperyalizm, kapitalistlerin istedikleri zaman değiştirebilecekleri basit bir politika değildir.

Başlangıçta emperyalizm, gümrük engellerinin dikilmesi ve avantajlı bir konum olan sömürgeler için çabalanması ile karakterize ediliyordu. Lenin, sömürgelerin emperyalist sistemin temel bir bileşenini oluşturduğuna kesin olarak inanıyordu. Sömürgesizleştirme sürecinin devrimi ileriye götüreceğini ve hızlandıracağını bir başlangıç noktası olarak kabul etti. Ancak İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Afrika ve Asya'da sömürgeciliğin sona ermesi bu etkiyi yaratmadı. Eski sömürgeci güçlerin yerine sadece ABD ve SSCB gibi yeni süper güçler değil, aynı zamanda bazılarının yeni sömürgecilik olarak tanımladığı yeni bir emperyalizm biçimi de oyun alanına girdi. Egemen kapitalist ülkelerin egemenliklerini sağlamak için kullandıkları mekanizmalar çeşitlidir. Çevre ülkelerin burjuvazisi her durumda mevcut

emperyalist ticaret ve finans düzeniyle birlikte oynamaya zorlanmaktadır. Çevre ülkelerdeki kapitalistler daha güçlü rakipleriyle aynı sermaye kitlesine erişemiyor olabilirler, ancak onlar da kârlarını azami düzeye çıkarma konusunda aynı güdüye sahiptirler. Dünya burjuvazisinin geri kalanı gibi onlar da “kendi” proletaryalarını - ve aynı zamanda dünya proletaryasını (Batı devletlerinin borçlarına ya da yabancı banka hesaplarına yatırılan sermaye yoluyla) sömürüyorlar.

Emperyalizmin kaçınılmaz sonucu savaştır, yani ekonomik rekabetin askeri araçlarla sürdürülmesidir. Artık 19. yüzyıl tipi bir ekonomik kriz, yeni bir birikim döngüsünü harekete geçirecek kadar sermayenin değerini düşürmemektedir. Bunu ancak küresel bir savaşın büyük yıkımı ve değersizleştirilmesi başarabilir. Çağımızda bir dünya savaşının gerçek ve nesnel vazifesi burada yatmaktadır. Elbette kapitalistler bilinçli olarak bu amaçla savaşa karar vermezler. Ancak, çeşitli politik ya da stratejik gerekçeler bir yana, savaşı tekrar tekrar ortaya çıkaran emperyalist rekabetin kendisidir. Sonuç olarak kapitalizm kriz, savaş ve yeniden yapılanma kısır döngüsüne girmiştir. Savaşların sistemin vazgeçilmez bir parçası haline gelmiş olması, kapitalizmin tarihteki ilerici rolünü uzun zaman önce yitirdiğini göstermektedir.

Devlet Kapitalizmi

Kapitalizm, 1914'te Birinci Dünya Savaşı felaketiyle birlikte yeni bir aşamaya girdi. Sermayenin sürekli merkezileşmesi ve yoğunlaşması artık bazı ulusal ekonomilerin önemli sektörlerini tehdit ediyordu. Bununla birlikte devlet, sistemin en kötü sosyal ve ekonomik etkilerini önlemek için sadece dışarıdan (emperyalizm) değil, aynı zamanda içeriden de müdahale etmek zorunda kaldı. Bu devlet kapitalizmi de, emperyalizm gibi çeşitli aşamalardan geçti. Devlet artık sermaye birikiminde, 19. yüzyıl kapitalizminin rekabetçi mücadelesi sırasında hala düşünülemez olan bir rol oynamaya başladı. Bununla birlikte, kâr oranının düşme eğilimi ulusal ekonominin “hakim tepelerini” giderek daha fazla tehdit ettiği ölçüde, devlet müdahalesi merkezi bir önem kazandı.

Devlet kapitalizmine yönelik bu eğilim, özellikle 1917 Rus Devrimi'nin başarısızlığıyla örneklandı. Ekim Devrimi, işçi sınıfının kendi kaderini kendi ellerine alacağı yeni bir toplum vaat ediyordu. Rus Devrimi'nin, işçi sınıfının azınlıkta olduğu tek bir ülkede izolasyonu nedeniyle bu hayaller gerçekleşmedi. Üretim araçlarındaki özel mülkiyet gerçekten de büyük ölçüde ortadan kaldırılmıştı, ancak bu onu toplumsallaştırarak değil,

devlet mülkiyetine dönüştürerek gerçekleştirilmişti. Ücretli emek, para ve sömürü gibi kapitalist kavramlar varlığını sürdürdü. Kendisini öncelikle bürokratikleşmiş Komünist Parti'nin kariyeristlerinden devşiren yeni bir yönetici sınıf, proletaryayı acımasız bir sömürüye maruz bıraktı. SSCB'nin "sosyalist" olduğu ve devletçiliğin sosyalizme eşit olduğu miti, bu dönemin bir çok yanılsamalarından biriydi. Sadece Komünist Sol, SSCB'nin devlet kapitalizminin özel bir biçimi olduğu anlayışına ulaştı. Devletin, kapitalizmin tüm suçlarını hafifletebileceği fikri de 1945'ten sonra Batı'da geniş çaplı devlet müdahalesine yol açtı.

Bu, egemen sınıfın propagandacıları tarafından bazen "sosyal sorunun çözümü" olarak kutlanan sözde "Refah Devleti" çağıydı. Kapitalizmin bu aşamasında işçi sınıfına geniş kapsamlı tavizler verilmiş olsa bile, "Refah Devleti" hiçbir zaman bir hayır kurumu değil, tüm özülle bir kontrol ve baskı aracı olmuştur. Önde gelen kapitalist güçler, sıkıntı içindeki kilit sanayileri kamulaştırarak hayatta kalmalarını sağlamaya çalıştılar. Ancak 70'lerin başında sistemin birikim krizi yeniden gün yüzüne, devletin krizi olarak ortaya çıktı.

Kriz

70'li yılların başında, İkinci Dünya Savaşı'nın sabit sermayeyi büyük ölçüde yok etmesiyle harekete geçen birikim döngüsü sona erdi. Kriz, 1971 yılında doların altın cinsinden ifade edilen değerinden ayrışmasıyla kendini gösterdi. Sermaye, kâr oranındaki düşüşe karşı koymak için üretim sürecinin yeniden yapılandırılmasına (örneğin mikro-elektronik devreye sokulması) ve sömürü oranında büyük bir artışa bel bağladı.

Bu yeniden yapılanmanın ardından, metropollerdeki sanayi işçi sınıfının ana sektörleri büyük ölçüde bölündü. Fabrikalar kapatıldı ve üretim Asya ve Latin Amerika'daki düşük ücretli bölgelere kaydırıldı. Batı ve Japon sermayesinin bu bölgelere akışı güçlendi. Sonuç olarak fabrikalar, en azından Batı'da, proleter deneyimin mekanı ve direnişin başlangıç noktası olmaktan uzaklaştı.

Sınıf yapısı tamamen değişti. Giderek daha fazla sayıda insan artık hizmet sektöründe çalışmaktadır. Çoğu doğrudan artı değer üretmese de, bu insanlar da diğer işçiler kadar sömürülmektedir ve dolayısıyla işçi sınıfının bir parçasıdır. Sahte serbest mesleklerin ve güvencesiz istihdam koşullarının yaygınlaşması da proleter direnişin gelişmesi için yeni taleplerde bulunmaktadır.

Bir başka olgu da finans sektörünün aşırı şişirilmesinde görülebilir. Bu sektör küresel ekonominin başka yerlerinde üretilen artı değere el koymaktadır. Burada para, mucizevi bir şekilde, meta üretim sürecine girmeden yeni değer yaratıyor gibi görünmektedir. Ortalama kâr oranındaki düşüş, artı değerın üretken sermayeye yeniden yatırılmayıp spekülasyon için kullanıldığı bir duruma yol açmıştır. Bu durum konut, gıda maddeleri, enerji ve benzeri metallerde büyük spekülasyonlara yol açmıştır. Bu spekülasyon ve nihai çöküşü, sermayenin azalan ortalama kârlılığının temel sorunlarının bir belirtisidir. Krizin nedenlerine çözüm getirmez. Bir avuç süper zengine önemli kazançlar sağlar ama uzun vadede borçluluğun ve istikrarsızlığın artmasına ve daha fazla spekülatif balona neden olur.

Kriz bu esnada, 1873-96 yılları arasında yaşanan Büyük Buhran'dan bu yana en uzun süreli kriz olmuştur. Daha önceki krizler gibi, mini büyümeler ve daha da derin çöküşlerle karakterize edilmektedir. Emperyalist çekişmelerin, artan rekabetin ve herkesin yükü bir başkasının omuzlarına yıkmaya çalıştığı değişen ittifakların temelini inşa ediyor. Şu ana kadar egemen sınıf hem kararlı toplumsal ayaklanmaları hem de sistemin tamamen çökmesini önlemeyi başardı. Yine de bu, tüm sistemi parçalamakla tehdit eden artan bir devlet borçluluğu pahasına olmuştur. Tüm devletlerin bu borçluluğu azaltma ihtiyacı, devlet yardımlarının yanı sıra eğitim ve sosyal harcamalarda daha sert kesintilere yol açmaktadır. Kapitalizm, hem harcamalar hem de kesintiler yoluyla, yapısal birikim krizinden çıkmanın bir yolunu bulmakta başarısız olmuştur. Bugünkü kriz yarınki daha genel bir felaketin hazırlayıcısıdır. Kapitalist sistem kontrolsüz bir şekilde devam edebilirse, insanlık bir kez daha bir dünya savaşına ve böylece barbarlığa sürüklenecektir. Bu nedenle komünizm sadece güzel bir fikir değil, insanlık için gerçek bir gerekliliktir.

Komünist Perspektif

Egemen sınıfın savunucuları tekerci kapitalizmin dehşeti karşısında ellerini kaldırırlar, ancak her zaman bir alternatif olmadığını ilan ederler. Kapitalizmin en iyi toplumsal sistem olmadığını kabul ederler ama sonra bunun mümkün olan tek sistem olduğunu söylerler. Analizlerini insanlığın tüm gelişim tarihine ve sınıf mücadelesi deneyimlerine bakarak destekleyen Marksist devrimciler bu yalanları ifşa edebilirler. İnsanlık bu çürümüş toplumsal sistemin dehşetinden ve sefaletinden kurtulabilir - ancak bu sistem yıkılır ve yerine insan ihtiyaçlarının karşılanmasına dayalı, sömürsüz bir

toplum kurulursa.

Böyle bir toplum ancak işçi sınıfının enternasyonal devrimiyle yaratılabilir. Bu toplumsal alternatifi, açık düşmanlarının tüm karalamalarına ve bu etiket altında melanetlerini sürdürenlerin çok çeşitli çarpıtma ve yanlış yorumlarına rağmen Komünizm olarak adlandırmaya devam ediyoruz. Sosyalizm ya da komünizm (Marx için bu kavramlar eşanlamlıdır) bir parti ya da devlet kararnamesiyle hayata geçirilebilecek bir durum ya da program değil, sermaye ilişkisinin bilinçli olarak aşılması, devletin, meta üretiminin ve değer yasasının ortadan kaldırılması için toplumsal bir harekettir.

Önceki devrimler sadece bir sömürü biçiminin yerine bir diğerini koyarken, komünist devrim her türlü sömürü ve baskıyı ortadan kaldıran ilk devrim olacaktır. Toplumsal zenginliğin yegâne yaratıcısı olan işçi sınıfı, ancak tüm sınıfları ortadan kaldırarak kendini özgürleştirebilir.

Komünizm kapitalist devleti yok edecek ve ulusal sınırlara son verecektir. Paranın, ücretli emeğin ve meta üretiminin üstesinden gelecektir. Komünizm, özel bir sınıfın üretim araçlarını kontrol etme gücünü ortadan kaldırmak demektir. Bu nedenle komünizm, işçi sınıfının her türlü sömürüden kurtuluşu ile eş anlamlıdır. Bu kurtuluş ancak işçi sınıfının kendi eseri olabilir.

2

Proletaryanın Sınıf Mücadelesi

Kapitalist sistemin ekonomik çelişkileri birbiri ardına ekonomik krizler getirirse de, sistem “kendiliğinden” çökmeyecektir. Sistemin yıkılması ancak küresel olarak sömürülen tek sınıf olan işçi sınıfı tarafından gerçekleştirilebilir. “İşçi sınıfı” derken, eski işçi hareketinin dinozorları ve sanayi sosyologları tarafından tutkuyla sevilen mavi tulumlu, nasır elli soyut figürü kastetmiyoruz. Bizim için, bir ücrete bağımlı olan, üretim araçları üzerinde hiçbir güce sahip olmayan ve yabancılaşmış emek sarf etmek zorunda kalan herkes işçi sınıfının bir parçasıdır. Bu sınıf kapitalist üretim tarzının vazgeçilmez bir unsurudur. Ancak, emeğinin ürünlerine erişimi yasaklanan bu kolektif üretici sınıf aynı zamanda “kapitalist toplumun mezar kazıcısı”dır.

Kapitalistler bunu çok iyi anlıyor ve ücretli emek ile sermaye arasındaki çelişkiyi ve dolayısıyla sınıf mücadelesini inkar etmekten asla bıkmıyorlar. Kapitalist büyüme dönemlerinde, her türden ücretli şarlatan (Bernstein’lar, Burnham’lar ve Marcus’lar) bize işçi sınıfının artık var olmadığını, çünkü iyileşen yaşam standartlarının işçileri “burjuvalaştırdığını” söyler. Kapitalizm kendini bir krizin içinde bulduğunda, bize (Gorz, Hobsbawm vb. tarafından) işçi sınıfının artık var olmadığı, çünkü en yeni teknolojilerin onu modası geçmiş hale getirdiği söylenir. Sınıf barışının görece olduğu dönemlerde bu tür teoriler büyük rağbet görür, ancak daha sonra her zaman yeni bir mücadele dalgası tarafından çürütülürler.

İşçi Sınıfının Ekonomik Mücadelesi

Kriz devam ettikçe, burjuvazi işçi sınıfına daha fazla saldırmak zorunda kalıyor. “Rasyonalleştirme” nedeniyle giderek daha fazla insan işten atılıyor. İşsizlik çok yüksek. Giderek daha az sayıda işçi iş buluyor ve işi olanlar da daha ağır iş, daha uzun çalışma günleri ve ücret kesintileriyle baskı altına alınıyor.

İşçi sınıfı bu kapitalist saldırılar karşısında ilk başta geri çekilebilir, ancak kapitalist üretimin karakteri onu sonunda kapitalist sömürüye karşı kendini savunmaya zorlar. Bu mücadele ancak işçi sınıfı saldırıları geri püskürtmek için gerekli birlik ve dayanışmayı sağladığında başarılı olabilir. Bu tür başarıların önemi ne abartılmalı ne de küçümsenmelidir. İşçi sınıfının hem ortak çıkarlarını hem de bir sınıf olarak kolektif gücünü yeniden keşfetmesi için bunlar önemli ve gereklidir. Ancak bununla da her şey bitmiş değildir. Sınıfın ekonomik mücadelede kazandığı her başarı önemlidir, ancak geçici bir süre içindir. İşçilerin çıkarlarının gerçek savunması, bir bütün olarak sömürü sistemine karşı

ilerlemelerini gerektirir.

Sınıf Bilinci

Kriz içindeki kapitalizm insanlığı daha fazla sefalet ve küresel bir savaş tehlikesiyle tehdit ediyor. Ancak bu sistem ne kendi kendine çökecek ne de kademeli olarak değiştirilebilecektir. Bu sistemin yıkılması, ücretli emek-sermaye ilişkisinin dünya çapında bilinçli bir şekilde ortadan kaldırılması yoluyla işçi sınıfının özgürleşmesi, sömürü ve baskının ortadan kaldırılmasının temel koşuludur.

Burjuvazi, serbest ticaretin savunulması için ve feodal kısıtlamalara (lonca yasaları ve ticari tekeller vb.) karşı mücadele ederek feodalizm altında kapitalist üretim ilişkilerini geliştirebildi, böylece burjuvazinin ekonomik gelişimindeki her adıma “bu sınıfın karşılık gelen bir politik ilerlemesi eşlik etti.” [Marx]

Burjuvazinin aksine proletarya, kolektif üreticilerden oluşan sömürülen bir sınıftır. Savunacak bir mülkiyet sistemi yoktur. Komünist üretim tarzı kapitalist sistem içinde gelişemez. Öncelikle işçi sınıfının bilinçli ve aktif mücadelesiyle burjuvazinin politik olarak devrilmesini gerektirir. Ancak işçi sınıfı burjuvaziyi iktidardan indirdiğinde, toplumun ekonomik olarak yeniden şekillendirilmesi görevini üstlenebilir.

Bunun dışındaki her şey basitçe reformizm olacaktır. Bununla birlikte, bu bir dizi sorunu ortaya çıkarmaktadır. Marx'ın belirttiği gibi, “egemen sınıfın fikirleri her çağda egemen fikirlerdir” [Alman İdeolojisi], o zaman işçi sınıfı kapitalizmin üstesinden gelme ihtiyacının nasıl farkına varabilir?

Baskı aygıtları üzerindeki kontrolleri ve ideolojik egemenlikleri göz önüne alındığında, burjuva egemenliği neredeyse yenilemez gibi görünmektedir. Kapitalistler krizi az çok yönetebildikleri ve işçi mücadelelerini izole ve burjuvazinin sahasında tutabildikleri sürece, egemenlikleri görece güvenlidir. Ancak sınıf mücadelesi, belirli tarihsel aşamalarda çok düşük bir seviyede gerçekleşse bile, asla sona ermez. Zaman zaman açıkça patlak verir ve hatta belirli koşullar altında 1848 Paris Haziran Günleri, 1871 Paris Komünü, 1904-5 Avrupa'sındaki kitlesel grevler ve devrimler ve 1917 Rus Devrimi gibi ayaklanmaların büyüklüğüne ulaşır.

Ancak isyanlar kendi başlarına kapitalist egemenliği yıkmak için yeterli değildir. Eğer işçi sınıfı halihazırda politik olarak hazır değilse ve elinde kendi programı yoksa, burjuvazinin çeşitli güçleri devreye girecek ve sözde radikal söylemlerle

olaylara kendi mühürlerini vuracaklardır. Tarih, örgütlü bir politik ifadeye sahip olmadıkları takdirde, mücadeleye katılan işçilerin bile kendi mücadele deneyimlerinden çıkardıkları dersleri unutabildiklerini yeterince kez göstermiştir. İşçi sınıfının ekonomik mücadelesi gerçekten de sömürü sorununu tekrar tekrar ortaya koymaktadır, ancak bu bize sömürünün nasıl üstesinden gelinebileceği sorusuna bir yanıt vermemektedir.

Proletaryanın, üretim tarzındaki rolü ve örgütsel kapasitesi nedeniyle kapitalist sömürünün bütünlüğünün farkına varabilecek bir konumda olduğu doğrudur. Burjuva ideolojisinin egemenliği göz önüne alındığında, proletaryanın bilinçlenme süreci yine de doğrusal bir süreç değildir.

Kapitalist sınıflı toplumunda, işçi sınıfının bilinç düzeyi, kollar, meslek gruplarına, uluslara ve cinsiyetlere bölünmüş olması nedeniyle zorunlu olarak parçalıdır. Sınıf içinde tek ya da eşit şekilde oluşmuş bir bilinç yoktur. Sınıfın çeşitli kesimlerinin ve tek tek işçilerin sınıf bilincini farklı derecelerde ve farklı zamanlarda geliştirdiği koşullar, sınıf bilincinin ancak örgütsel bir çerçeve içinde sağlamlaştırılabileceği ve geliştirilebileceği mantıksal sonucuna varılmasını sağlar. Kapitalizmin kalıcı olmayan geçici bir sömürü toplumu olduğunu kabul eden işçilerin politik örgütlenmesi yoluyla, hala egemen sınıfın fikirleri olan egemen fıkirlere meydan okunabilir ve bunların üstesinden gelinebilir. Politik bir örgüt, sömürüye karşı günlük mücadelelerde ortaya çıkan bilinç unsurlarını politik olarak genelleştirerek, komünist teorisinin “maddi bir güç” haline gelmesine katkıda bulunabilir ve burjuva devletine ve sömürüye son verebilir. Burjuva ideolojisinin egemenliği göz önüne alındığında, böylesi bilinçli bir politik mücadele sınıfın günlük mücadeleleri içinde kendiliğinden gelişmeyecektir.

Devrimcilerin Örgütü

Sosyalizm mücadelesini başarıyla yürütebilmek için sınıfın en bilinçli kesimlerini devrimci bir partiye dahil etmek gerekir. Devrimci sınıf partisi ne entelektüellerin soğuk bir çevresi ne de popülist bir kitle örgütü olabilir. Parti, sınıfın bilinçli Marksist azınlığının örgütsel ifadesidir. Görevi, mücadele deneyimlerinin değerlendirilmesi ve genelleştirilmesinden ve devrimci programın savunulması ve daha da geliştirilmesinden oluşur. Bu nedenle, sınıfın mücadelelerine politik bir yönelim ve perspektif kazandıran vazgeçilmez bir politik araçtır. Komünistlerin örgütü burjuva parti ve oluşumlarından temelden farklıdır. Emir kullarının eleştirel olmayan itaati ve pasif bir anlaşma yerine, militanlarından

komünist programın net bir şekilde anlaşılmasını ve işçi sınıfı içinde devrimci pozisyonların aktif bir şekilde yayılmasını ve savunulmasını talep eder. Parti devrimci süreçte örgütsel bir rol oynamak zorunda olsa da, görevi esasen politik olarak tanımlanmıştır. Örneğin, devrim koşulları gelişirse (ki bunun için partinin sınıfın içine yerleşmesi temel bir ön koşuldur), görevi devrim için gerekli hazırlıkları yapmaktan ibarettir. Bununla birlikte, asla tek başına ve/veya işçi sınıfının yerine bir ayaklanma girişiminde bulunmamalıdır (ve bunu yapmaya çalışmamalıdır bile). Devrimci bir partinin iktidarı devralma konusunda sınıfın yerine geçebileceği fikrini reddediyoruz. Komünist devrim yalnızca işçi sınıfının büyük çoğunluğunun eseri olabilir.

“İşçi demokrasisinin” organları, delegelerin seçimine ve geri çağırılabilirliğine dayanan konseyler ve kitle meclisleri olacaktır. Bununla birlikte, bu organlar, sınıflı toplumun nihai olarak aşılmasını hedefleyen bir politik programın yokluğunda, işçi iktidarının gerçek organları haline gelemeyiz. Böyle bir program gökten zembille inmez, işçi sınıfının geçmiş mücadelelerden ders çıkarmış ve enternasyonal düzeyde devrimci bir dünya partisinde bir araya gelmiş kesiminin bilinçli çabalarıyla ortaya çıkar.

Bununla birlikte, devrimci bir dünya partisi bir hakimiyet aracı değil, aksine komünist programın politik olarak netleştirilmesi ve geliştirilmesi için bir araçtır. Bu, komünist solun Rus Devrimi'nin başarısızlığından çıkardığı temel bir derstir:

“Sınıf mücadelesinin kendisinden kaynaklanmadığı sürece, işçi sınıfının özgürleşmesinin ya da yeni bir toplumsal düzenin ortaya çıkmasının hiçbir yolu yoktur. Proletarya hiçbir zaman ve hiçbir nedenle mücadeledeki rolünden vazgeçmemelidir. Tarihsel misyonunu ya da iktidarını başkalarına devretmemelidir, kendi politik partisine bile.”

[Partito Comunista Internazionale'nin Politik Platformu, 1952]

Dünya devriminin her yerde aynı anda zafere ulaşması pek olası değildir. Partinin görevi bir proleter karakolun idaresi değil, tam tersine enternasyonal devrimi yaymak için durmaksızın çalışmaktır. Sosyalizm mücadelesi zorunlu olarak enternasyonal düzeyde yürütülmek zorunda olduğundan, parti enternasyonal bir yapıya ve mevcudiyete sahip olmalı ve sınıfa iyi bir şekilde demir atmalıdır. İşçi sınıfının vatani yoktur ve aynı şey komünistlerin örgütlenmesi

için de geçerlidir.

3

Sınıf Bağımsızlığı için Mücadele

Burjuvazinin, işçi sınıfı içindeki farklılıkları onu bölmek için kullanmakta büyük çıkarı vardır. Birbirleriyle rekabet içinde olan ve birbirleriyle kavgalı olan işçiler, baskıya karşı kendilerini savunmazlar. Bölünmüş bir işçi sınıfı, memnuniyetle karşılanan bir sömürü nesnesidir ve son tahlilde emperyalist çağın savaşlarında yem olarak kullanılır.

Egemen sınıf aynı zamanda çeşitli ideolojilere ve geleneksel hakimiyet ilişkilerinden oluşan bir ağa bel bağlayabilmektedir. Bu baskı biçimleri önceki sınıflı toplumlarda zaten vardı, ancak kapitalizm altında sistemin çıkarlarına uygun olarak biçim değiştirdi. İşçi sınıfı içinde yerli ve yabancı, erkek ve kadın, cis- ve transgender, hetero- ve homoseksüel vb. bölünmelerin çerçevelenmesi ve sürdürülmesi, egemen sınıfın güvenliği için merkezi bir öneme sahiptir. Önyargı ve bağnazlığın körüklenmesi her zaman burjuvazinin önemli bir ideolojik silahı olmuştur. Komünistler için her türlü baskıya ve sınıf egemenliğinin çok yönlü ideolojik mistifikasyonlarına kararlılıkla karşı durmak çok daha önemlidir.

Milliyetçilik ve “Ulusal Kurtuluş” Miti

Savaşta ve barışta burjuvazi işçilerin “kendi” ülkeleriyle özdeşleşmelerini sağlamaya çalışır. Nesiller boyunca bize “işlerimizin” tehlikede olduğu ve daha da fazla çalışmazsak onları kaybedeceğimiz söylendi. Tam olarak aynı mesaj her yerde işçilerin boğazına tıklıyor.

Savaş zamanında da “ülkenin çıkarı” için katledilmemizi ve/veya sınıf kardeşlerimizi katletmemizi istiyorlar. Ulus fikri, burjuva egemenliği için belirleyici bir unsurdur. Sistemin sınıfsal karakterini gizler ve mevcut düzenin “halkın” ortak çıkarının ifadesiymiş gibi görünmesini sağlar. Milliyetçilik her zaman proletaryanın “kendi” burjuvazisine boyun eğmesi anlamına gelir. Sermayenin egemenliğinin tüm dünyayı sardığı emperyalizm çağında, belirli “ulusal gelişme olanakları” ve “yerine getirilmemiş demokratik görevler” kavramları saçmadır ve her anlamda gericidir.

Enternasyonalist komünist sol hiçbir zaman sözde “ulusal kurtuluş mücadelelerini” desteklememiştir. Sıklıkla bu mücadelelerin baskıya karşı olduğu ve dolayısıyla anti-emperyalist olduğu iddia edilir. Pek çok ülkede ezilen azınlıklar olduğu doğrudur. Ancak bu azınlıklar kendi egemen sınıflarıyla ya da burjuvazinin bazı kesimleriyle özdeşleşerek hiçbir şey kazanamazlar. İşçi sınıfının ulusal bir harekete katılmasını talep etmek, onları kapitalizmin mezbahasına götürmek anlamına gelir. Bu mücadeleler aynı şekilde “anti-

emperyalist” de değildir. Milliyetçi hareketler, yalnızca askeri ateş gücü geliştirebilmek için emperyalist güç yapısı içinde sponsorlar ve destekçiler bulmaya bağımlıdır. Başarılı bir “bağımsızlık mücadelesi”nden sonra yeni “özgürleşmiş bir devlet” bile dünya ekonomisini oluşturan emperyalist ilişkiler ağından çekilemeyecektir.

Bugün hiçbir devlet, dünya pazarındaki kapitalist rekabetin talepleri dışında ve bağımsız olarak gelişemez. Durmadan Marx’ın bazı bağımsızlık mücadelelerini desteklediğini ya da Lenin’in ulusların kendi kaderini tayin hakkını savunduğunu iddia edenlere, bu tür mekanik “Marksizmin” Marksizmle hiçbir ilgisi olmadığını söyleyerek cevap veriyoruz. Marx, kapitalizmin emekleme döneminde olduğu, bir işçi sınıfı, yeni teknolojiler ve makineler yarattığı bir dönemde yazmıştır. Bu arka planda Marx ve Engels, feodal ve kapitalizm öncesi yapılar karşı zaferi hızlandıracağına inandıkları ulusal hareketleri desteklediler. Kapitalizmin bu yükseliş evresinde, bağımsız kapitalist devletlerin oluşumu ve bununla birlikte kapitalizmin gelecekteki mezar kazıcısı olan işçi sınıfının daha da gelişmesi için hala manevra alanı vardı.

Ancak emperyalizm çağında “ulusal bağımsızlık” için manevra alanı dar sınırlar içine sıkıştırılmıştır. Bu gerçeği en iyi anlayan (emperyalizmin köklerine ilişkin hatalı analizine rağmen) Lenin değil Rosa Luxemburg olmuştur. Kapitalizmin 20. yüzyılın ilk yıllarından bu yana daha da gelişmesi, Luxemburg’un ulusal soruna ilişkin tutumunun doğruluğunu teyit etmiştir. Lenin, sömürge ülkelerin politik mücadelesinin emperyalist güçleri temellerinden sarsacağını umuyordu. Ancak İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra gerçekleşen dekolonizasyonun ardından bu umutlar boşa çıktı. Dekolonizasyon ekonomik güç yapısında çok az değişiklik yarattı. Birçok durumda eski sömürgelerin bağımsızlığı, ABD’nin eski sömürgeci güçlere karşı galip gelmesiyle emperyalistler arası bir güç mücadelesinin sonucuydu.

Çevre ülkelerin burjuvazileri bazen kendilerini emperyalist sıralamada daha zayıf bir konumda bulabilirler. Her türlü “anti-emperyalist” retoriğe ve sosyal demagojiye bel bağlayabilirler. Ancak tüm bunlar, işçi sınıfı üzerindeki küresel kapitalist egemenliğin ayrılmaz bir parçası oldukları gerçeğini değiştirmez. Bu nedenle sözde “ulusal kurtuluş hareketleri” burjuva fraksiyon ve akımların çıkarlarını temsil etmekte ve işçi sınıfına karşı emperyalistler arası bir saflaşmanın parçası olarak işlev görmektedir. Tüm

“ulusal kurtuluş” ya da “halkların kendi kaderini tayin hakkı” teorileri ve sloganları, sınıf içindeki milliyetçi fay hatlarını teşvik etmeyi ve proletaryayı burjuva kontrolüne tabi kılmayı amaçlamaktadır.

Bugün anti-emperyalizm, bir bütün olarak sisteme karşı ilerlemek anlamına gelmektedir. Sömürülen ve ezilenler kurtuluşları için ancak sınıf bağımsızlığı temelinde mücadele edebilirler. Bu nedenle enternasyonalistler olarak “halklar”, “devletler” ya da “uluslar” ile değil, yalnızca gerçek ve özgül insanlarla ve onların mücadeleleri ve toplumsal çatışmalarıyla dayanışma içindeyiz. Amacımız tüm ülkelerin işçilerinin mücadelesidir çünkü bu, tüm baskı ve ayrımcılığın yıkılması için yegane perspektiftir.

Kadınların Baskılanması

Sömürü, ev işleri, ayrımcılık ve cinsel şiddet - dünya çapında milyonlarca proleter kadın için günlük gerçeklik budur. Kadınların baskılanmasının kökenleri toplumun mülk sahibi ve mülksüz sınıflar olarak bölünmesine dayanmaktadır. Bu, işçi sınıfını bir bütün olarak zayıflatan özel bir baskı ilişkisini temsil etmektedir.

Kadınlar dünya nüfusunun yarısından fazlasını temsil ediyor, ancak toplumdaki işlerin çoğunu gerçekleştiriyor. Günümüzde, her zaman olduğu gibi, üreme işinin yükü (çocuk yetiştirme, ev işleri) öncelikle kadınlar tarafından taşınmaktadır. Kadınların işleri ödendiğinde bile, ortalama ücret erkeklere göre oldukça düşüktür. Savaşlar, açlık, kesinti programları ve işten çıkarma dalgaları şeklinde kapitalizmin en sert saldırılarını her zaman ilk hissedenler kadınlardır. Burjuvazi eşitlik yasaları ve “cinsel özgürlük” hakkında çok konuşabilir, ancak gerçekte kadınlar bugün de her zaman olduğu gibi temel haklardan mahrumdur. Kürtaj yasalarıyla karar verme hakkından mahrum bırakılmakta ve hatta kendi bedenleri üzerinde söz sahibi olma hakları bile ellerinden alınmaktadır. Bu durum, kadınları annelik rolüne indirgeyen ve burjuva çekirdek aileyi toplumsal bir model haline getiren bir cinsel ahlakın yayılmasıyla birleşmektedir.

Öte yandan, kadın bedeni ve cinselliği, ister reklamlarda az çok toplumsal olarak kabul gören biçimlerde, ister pornografi ve fuhuş gibi daha açık biçimlerde olsun, “kültür endüstrisinin” her düzeyinde kâr amaçlı bir meta olarak ele alınmaktadır. Tüm bunlar, kadınların baskılanmasının günlük burjuva bilincine sözde bir normallik olarak yerleşmesine ve toplumsal yaşamın her düzeyinde günlük olarak yeniden

üretilmesine katkıda bulunmaktadır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki dönemde kadınlar geniş kapsamlı iyileşmeler elde etmişlerdir, ancak bunlar sadece kısa ömürlü zaferler olmuş ve temelde ekonomik büyüme ve kapitalizmin gerekliliklerinden kaynaklanmıştır. Kadınların işgücü piyasasındaki kötüleşen konumları ve aile değerlerine dönüş için yürütülen çeşitli ideolojik kampanyaların da gösterdiği gibi tüm bunlar krizin geri dönüşüne maruz kalmıştır.

Kapitalizmin, kadınların işgücü piyasasına girmelerini ve toplumsal hayata katılmalarını sağlayarak özgürleşmelerinin temelini attığı doğrudur, ancak yine de kadınların baskılanması kapitalist ilişkiler içerisinde aşılamaz. Geçmişte olduğu gibi bugün de kadınların ezilmesinin kökleri, burjuva mülkiyet ilişkilerinin son kalesi olan ailede yatmaktadır. Kapitalizmin gelişimi hiç kuşkusuz aile kurumunu zayıflatmıştır. Ayrıca, en azından önde gelen kapitalist devletlerde, ataerkil baskının en bariz aşırılıkları, boşanma hakkı ve evlilik içinde şiddet ve tecavüzün suç sayılması gibi yasal düzenlemelerle engellenebilmektedir. Yine de kapitalizm, ailenin temel sosyalleşme birimi olmasının ötesine geçebilecek bir konumda değildir. Kadınların özgürleşmesi ancak çocuk yetiştirme, ev işleri, hasta ve yaşlı bakımı gibi görevlerin kolektif bir toplumsal faaliyetin parçası olduğu bir toplumda gerçekleşebilir. Kadınların özgürleşmesi, sosyalist bir toplumun yaratılması ve bir bütün olarak işçi sınıfının özgürleşmesiyle doğrudan bağlantılıdır. Bununla birlikte, cinsiyetçi ayrımcılığa karşı mücadele devrimden sonraki X. güne ertelenemez. Kadınlarla ilgili gerici anlayışlara ve kadınlara yönelik davranış modellerine karşı acımasızca çalışmak devrimcilerin temel görevidir. Ataerkil baskının çekirdeği olan burjuva evliliğinin ve ailesinin yüceltilmesine ve egemen burjuva cinsel ahlakına uymayan cinsel yönelimler temelinde ayrımcılık yapılmasına karşı çıkıyoruz.

Burjuva feministlerinin aksine, cinsiyetçiliğin bireysel davranış kuralları ve hatta devlet aygıtı tarafından dayatılan kotalarla yumuşatılabileceğini ve hatta üstesinden gelinebileceğini düşünmüyoruz. Feminizm, toplumun sınıflara bölünmüşlüğüne görmezden gelerek, burjuva ve proleter kadınlar arasındaki çıkar çelişkisini gizlemekte ve böylece kendisini gerici bir çıkmaz sokak olarak ortaya koymaktadır. Kadınların baskılanmasına karşı mücadele bizim için "sadece kadınları ilgilendiren bir mesele" değildir,

aksine sınıf birliğin yaratılması için eşit derecede bir araç ve önkoşuldur. Devrimci örgüt, mümkün olduğunca çok sayıda kadının komünist harekete tam katılımını sağlamak için gerekli tüm adımları atmalıdır. Kadınların kurtuluşu olmadan sosyalizm olmaz, sosyalizm olmadan kadınların kurtuluşu olmaz.

İrkçılık

İrkçılık, insanlara atfedilen özellikler temelinde onlara karşı uygulanan baskı ve ayrımcılık, burjuva toplumunun en iğrenç dışavurumlarından biridir. Geçmişin bir kalıntısı ya da doğal bir insan olgusu değil, belirli bir tarihi ve belirli bir toplumsal işlevi olan bir baskı ideolojisidir. İrkçılık, sömürgecilğin ve kapitalist ekonomik sistemin gelişmesinin ardından ortaya çıkmıştır. Diğer dışlama ideolojilerinden farklı olarak, diğer insanların değersizleştirilmesi artık değiştirilemez olduğu ilan edilen özellikler ve niteliklerle bağlantılıydı.

İrkçılık, tarihi boyunca çok çeşitli biçimlere ve yönlere bürünmüştür. Yine de, yöneticilerimiz için sürekli olarak aynı işlevi, yani sömürü ve baskıyı ideolojik olarak meşrulaştırma işlevini yerine getirmiştir. Dolayısıyla ırkçılık sadece ahlaki bir müstehcenlik değil, tam tersine kapitalist toplumun temel bir örgütsel ilkesidir. Kapitalist ekonominin yapısının sürdürülmesi, işçilerin diğer işçileri istihdam, barınma, eğitim kurumlarına giriş vb. konularda rakip olarak görmelerini gerektirir. Bu, Karl Marx'ın daha 19. yüzyılda etkilerini gözlemlediği milliyetçi ve ırkçı fikirler için önemli bir tuzaktır:

“İngiltere'deki her sanayi ve ticaret merkezi artık iki düşman kampa bölünmüş bir işçi sınıfına sahiptir: İngiliz proleterler ve İrlandalı proleterler. Sıradan İngiliz işçi, İrlandalı işçiden, kendi yaşam standardını düşüren bir rakip olarak nefret etmektedir. İrlandalı işçiyle ilişkisinde kendisini egemen ulusun bir üyesi olarak görür ve sonuç olarak İngiliz aristokratlarının ve kapitalistlerinin İrlanda'ya karşı bir aracı haline gelir ve böylece onların kendisi üzerindeki egemenliğini güçlendirir. İrlandalı işçilere karşı dini, sosyal ve ulusal önyargılar beslemektedir. Ona karşı tutumu, ABD'nin eski köleci eyaletlerindeki “yoksul beyazların” siyahilere karşı tutumuyla hemen hemen aynıdır. İrlandalı ona kendi parasının faiziyle geri ödeme yapar. İngiliz işçiyi İrlanda'daki İngiliz yöneticilerin hem suç ortağı hem de aptal bir aracı olarak görmektedir.

Bu karşıtlık, basın, vaiz kürsüsü, mizah gazeteleri, kısacası egemen sınıfların elindeki tüm araçlar tarafından yapay olarak

Sınıf Bağımsızlığı için Mücadele

canlı tutulmakta ve yoğunlaştırılmaktadır. Bu antagonizma, örgütlülüğüne rağmen İngiliz işçi sınıfının zayıflığının sırrıdır. Kapitalist sınıfın iktidarını sürdürmesinin sırrı da budur.”

İrkçilik bu şekilde, sistemin günlük dayatmalarına başarılı bir şekilde direnmenin tek yolu olan sınıf dayanışmasının altını oymaktadır. Kapitalizmin uluslararasılaşmasına rağmen, burjuvazi egemenliğini ulusal devletler biçiminde sürdürmektedir. Buna karşılık proletarya enternasyonal bir sınıftır, bir göçmenler sınıfıdır. Her bölünme onun mücadelesini zayıflatır ve sömürünün vidalarını sıkarak. Bu nedenle komünistler için ırkçı fikirlere karşı taviz vermeden mücadele etmek acil bir görevdir.

İrkçiliğe karşı direnişimizin, her türlü kültürcü reçeteyi pazarlayan ve kendi pozitif ırkçılıkları çerçevesinde sadece yerel halkın sindirebileceğini düşündükleri “kültürel farklılıkları” kabul eden sözde çokkültürcü propagandacıların tepeden bakan reform projeleriyle hiçbir ilgisi yoktur. İşçi sınıfı içindeki bölünme, “yabancı” azınlığın hakim “egemen kültüre” uyum sağlamasıyla aşılamaz. “Entegrasyon” ya da “asimilasyon” a ilişkin her türlü olumlu değerlendirmeyi reddediyoruz. Bu tür kavramlar her zaman bir tür “ulusal kültür” ve dilin daha değerli olduğu yönündeki burjuva önyargısına dayanmaktadır.

İrkçi bölünmelerin üstesinden gelmek için sınıfın en çok ezilen kesimlerine yönelik bilinçli bir azınlık siyaseti gereklidir. Tüm ırkçı maskaralıklara, ayrımcılığa, istisnai yasalara ve idari uygulamalara karşı tavizsiz eylem, sınıf birliğinin üretilmesi için vazgeçilmez temel bir koşuldur. İşçi sınıfının savunacak ne ülkeleri ne de ulusal kültürleri vardır. Sömürü çarkından çıkmanın tek yolu, ırkçılığı doğuran ve her gün yeniden üreten kapitalist sistemin aşılmasından geçmektedir.

Faşizm

Faşizm, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra sınıf hareketinin güçlenmesine burjuvazinin verdiği yanıtlardan biriydi. Tarihsel olarak faşizm, varlıklarının kapitalizmin kriziyle proletaryanın sınıf mücadeleleri tarafından aynı derecede tehdit edildiğini hisseden radikalleşmiş küçük burjuvaların bir hareketi olarak ortaya çıkmıştır. Ancak faşizm, militan davranışları ve saldırgan milliyetçilik, antisemitizm ve sosyal demagojiden oluşan tuhaf bir propaganda karışımıyla, bu çevrelerin dışında bile kitlesel bir etki yaratmayı başarmıştır. Ancak burjuvazinin bir bölümünü faşist hareketleri kendi amaçları doğrultusunda kullanmaya iten, gerici eklektik programından

ziyade işçi hareketinin örgütlerine karşı uyguladığı terördü.

Kriz içindeki kapitalizm için faşizm, sınıfın devrimci mücadelelerinin sistemin temellerini tehdit ettiği ve ekonominin canlanmasının korporatist ve merkeziyetçi bir toplum örgütlenmesini gerekli kıldığı her yerde bir yönetim seçeneği olduğunu kanıtladı. İşçi sınıfının mücadelesinin önünü keserek, her türlü muhalefet girişimini ezerek ve toplumun her alanını devlet kontrolüne tabi tutarak faşizm, sermaye diktatörlüğünün oldukça otoriter bir biçimi olduğunu gösterdi.

Faşizmin korkunç suçları, kapitalizmin emperyalist kriz ve savaş döngüsünde ne kadar insanlık dışı vahşet için kabiliyete sahip olduğunu bir kez daha göstermiştir. Bu nedenle, burjuvazinin bazı ücretli ahlakçılarının faşizmi burjuva karşıtı bir isyan ya da burjuva toplumunun en uç biçimi olarak göstermeye çalışmaları tesadüf değildir. Holokost'un neredeyse akıl almaz dehşetinin ışığında, bu tür argümanlar ilk bakışta makul görünebilir. Yine de, faşizm ve demokrasi arasındaki sembiyotik ilişkinin gizlenmesini sağlayan mistifikasyonlardan ibarettirler. Kuşkusuz ki faşistler ırkçılığı en uç noktalara kadar tırmandırmışlardır. Ancak ne ırkçılık ne de anti-semitizm ve milliyetçilik sadece faşistlerin icadıdır, aksine kapitalist toplumun temel unsurlarıdır. Faşistler ne egemen kapitalist ilişkilerin dışında ne de karşısında dururlar. Aksine, yöneticilerimizin günlük olarak yaydığı öfke ve ideolojileri kendi yöntemleriyle şiddetlendirmek üzere devşirirler. Bu nedenle komünistler, burjuva egemenliğinin diğer tüm biçimleri gibi faşizmle de mücadele ederler.

Anti Faşizmin Çıkmazı - Birleşik Cepheler ve Halk Cepheleri

İşçi sınıfı için faşistlerin ortaya çıkışına ve saldırılarına karşı direnmek kesinlikle gereklidir. Yine de, böyle bir mücadele ancak açık bir sınıf temeline dayandığı takdirde başarı perspektifine sahip olabilir. Faşizme karşı direniş, burjuva egemenliğinin tüm biçimlerini ortadan kaldırmaya yönelik kapsamlı anti-kapitalist mücadelenin bir parçası olmalıdır. Çeşitli anti-faşist birliklere ve “demokrasiyi savunma” kampanyalarına katılmayı reddediyoruz. Bunlar, işçi sınıfını “demokratik” ama yine de burjuva devletlerin boyunduruğu altına almayı amaçlayan gerici çıkmaz sokakları temsil etmektedir. Anti-faşizmin tüm mantığı, demokratik devleti kötünün iyisi olarak savunarak faşizme direnmektir. Demokrasiyi savunmayı isteme anlayışı, devletin sınıftan bağımsız bir varlık olduğu mitini kabul etmek, desteklemek ve sonunda buna boyun eğmek anlamına gelir. Bu, devleti

Sınıf Bağımsızlığı için Mücadele

güçlendirmek, kendini onun gücüne tâbi kılmak ve kendini her türlü öz-eylem olasılığından mahrum bırakmak anlamına gelir. Sonuçta bu, proletaryayı devlete zincirlemekten ve savunmasız bir şekilde baskıya teslim etmekten başka bir anlama gelmiyor.

Sonuç olarak, anti-faşizm her zaman etkili olduğunu iddia ettiği yerde başarısız olur - tüm iyi niyetlilerin mümkün olan en geniş ittifakı yoluyla demokrasinin bir diktatörlüğe dönüşmesini engellemek. Devleti devrimci gibi göstermeye yönelik tüm girişimler, ya devletin kendisini en iyi anti-faşist olarak sunması skandalıyla ya da “anti-faşist birlik” adına devrimden vazgeçilmesi durumunda bir felaketle son bulur. Devleti yücelten bir ideoloji ve devrimden vazgeçmenin pratik bir yolu olarak anti-faşizm, faşizme olduğu kadar proletaryaya da karşıdır. Faşizmle hesaplaşmak isteyenler anti-faşizmle mücadele etmelidir ve bunun tersi de geçerlidir. Kapitalizmin yıkıcı gelişme gücünün ışığında insanlığın önünde duran alternatif “demokrasi ya da faşizm” değil, “sosyalizm ya da barbarlık”tır.

4

Dost Görünen Düşmanlar

Dost görünen düşmanlar bazen en kötü düşmanlardır. Kapitalizm, egemenliğini sürdürebilmek için, işçi sınıfının konumunu iyileştirmek istediğini iddia eden, ancak gerçekte tüm direnişi çıkmaz sokaklara yönlendirmek ve böylece zararsız hale getirmek için çalışan bir dizi örgüt ve akıma dayanmaktadır. Proletarya, kendi çıkarları için başarılı bir mücadele yürütebilmek için tarihsel görevlerinin bilincine varmalı ve tüm bu güçleri net bir şekilde reddetmelidir.

Sendikalar

Marx 1865'te şöyle yazıyordu: "Sendikalar sermayenin gasplarına karşı direniş merkezleri olarak iyi işlev görürler. Güçlerini akılsızca kullandıkları için kısmen başarısız olurlar. Genel olarak, örgütlü güçlerini işçi sınıfının nihai kurtuluşu için, yani ücret sisteminin nihai olarak ortadan kaldırılması için bir araç olarak kullanmak yerine, eşzamanlı olarak sistemi değiştirmeye çalışmak yerine, kendilerini mevcut sistemin etkilerine karşı bir gerilla savaşıyla sınırlandırdıkları için başarısız oluyorlar." Bugün sendikaların işçilerin en temel çıkarlarını savunmakta bile mutlak bir başarısızlığa uğradıklarını ilan edebiliriz. "Sermayenin gasplarına karşı direniş merkezlerinden" devlet destekli bürokratik aygıtlara dönüşmeleri geri döndürülemez.

Kendi başlarına ele alındığında, sendikalar hiçbir zaman devrimci olmadılar. Ekonominin belirli dallarındaki işçilerin daha iyi koşullar için mücadele etmek üzere birleşmesiyle ortaya çıktılar. Bu nedenle başlangıçta burjuva devleti tarafından elindeki tüm araçlarla mücadele edildi ve hatta bazen yasaklandılar. Büyük fedakarlıklardan sonra ve işçi sınıfının dayanışması sayesinde nihayet yasal örgütler olarak tanındılar.

Sendikaların kendilerini kapitalizmin mantığına tabi kılma eğilimi bu örgütlere giderek daha fazla nüfuz etti. Emperyalizmin gelişmesiyle birlikte, burjuva egemenliğinin ayrılmaz bir parçası haline geldiler. Özleri, emek gücü metasının patronlara satış koşullarını müzakere etmekten ibaretti ve hala da öyle. Bu ancak ücret sisteminin politik kabulü temelinde ve kapitalist ulusal ekonomi çerçevesinde anlamlıdır.

Birinci Dünya Savaşı kadar erken bir dönemde sendikalar, Sosyal Demokrat liderlikle hemfikir olarak emperyalist savaşı desteklemişlerdir. Egemen sınıfla birlikte "Burgfrieden" [sivil barış] ilan ettiler ve grev karşıtı yasaların uygulanmasında işbirliği yaptılar. Aynı ölçüde, emeğin askerileştirilmesi, işin

yoğunlaştırılması, işgününün uzatılması ve ücret kesintileri de gönüllü desteklerini buldu. O zamandan beri sendikalar sürekli olarak egemen düzenin savunucuları olarak hareket ettiler.

İşçi sınıfının sözde temsilcileri olarak bulundukları konumdan, “yeniden yapılandırma” (yani işten çıkarmalar), “gerçekçi” ücret anlaşmaları (ki bunlar genellikle ücret kesintileri içerir) vb. gibi konuları “ekonomik mantık” adına yutturabilirler. “İşleri kurtarmak” amacıyla korumacılık ve ithalat kontrolleri için en yüksek sesle bağırانlar her zaman sendikalar olmuştur. Sendikalar, işçileri evcilleştirmek, kontrol etmek ve çıkmaz sokaklara sürüklemek için çok çeşitli bir yöntem repertuarına sahiptir. Grevleri izole ederek ve satarak, işçileri sektörlere ve mesleklerle göre gruplara ayırarak, etkili mücadele biçimlerini engelleyerek ve sabote ederek, sermayenin egemenliğine ciddi bir şekilde meydan okunmamasını sağlamaya çalışırlar.

Sendikanın eylemlerini sürekli olarak, sendikaları iyileştirmek için başka bir liderlikle değiştirilmesi gereken mevcut liderliğin ihanetiyle açıklayan ve “soldaki” herkes, idealist olduğu kadar naif bir düşünce süreciyle kendilerini açığa çıkarmaktadır. Bu tür bir düşünce, tüm sorunları stratejik pozisyonlardaki doğru insanlar sorununa indirgemekte ve bu da çoğu zaman “Leninist” hükümlerle çevrelenmiş bir makam ve devlet desteği arzusuna dönüşmektedir. Sendikalar reforme edilemez, “yeniden fethedilemez” ya da kurtuluş araçlarına dönüştürülemez! Sorun basitçe şu ya da bu “liderlik” sorunu değil, işçilerin kurtuluşu perspektifine karşı duran, temsili siyasete dayalı sendikaların örgütsel biçiminin kendisidir.

Sendikalar hiçbir şeye ve hiç kimseye ihanet etmezler, en azından kendilerine. Eğer mücadeleleri sabote ediyor, bizi oy alıyor ve bu şekilde kendilerini müzakere ve düzen faktörü olarak sermaye için vazgeçilmez hale getiriyorlarsa, sadece asıl kaygılarıyla tutarlı ve mantıklı bir şekilde hareket ediyor, emek gücü metasının satışına ilişkin iş koşullarını kapitalistlerle “aynı düzeyde” müzakere etmek istiyorlar demektir. Bu, basitçe sendikalardan ayrılma ya da üyelik kartlarının yırtılıp atılması çağrısında bulunduğumuz anlamına gelmez; bu, sendikalarda teşvik edilen katılım yanılısamalarının birçoğuyla aynı şey olacaktır. Özel hukuk masraflarının mı, sigortanın mı yoksa sendika üyeliğinin mi işten atılmaya ve işverenin kaprislerine karşı en iyi korumayı sağladığına dair eski tartışma, sahte çözümler üzerine bir tartışmadır. İşçiler patronla yalnız ve izole bir şekilde

yüzleştikleri ve bu çaresiz durumda “yukarıdan” koruma almayı umdukları sürece, işler genellikle kötü sonuçlanır.

Biz, er ya da geç eskileriyle tamamen aynı temsil politikasıyla sonuçlanacak olan yeni ve daha iyi sendikaların inşası için çağrıda bulunmuyoruz. İşçi sınıfının daimi ekonomik örgütleri kapitalistlerle müzakerelere girmeli ve böylece er ya da geç sömürü sistemi oyununun kurallarını kabul etmelidir. Bu tür bir “sendikalist deney” en iyi ihtimalle son iki yüz yılın tarihini iki kat hızlı bir şekilde tekrarlamaktan başka bir işe yaramayacaktır. Asıl mesele, sendikaların yasalci ve devlete sabitlenmiş eylem çerçevesinin, direnişi ve mücadeleciliği sürekli olarak burjuva ekonomisine, burjuva haklarına ve burjuva hukukuna tabi kılan bir deli gömleği olduğunu anlamaktır.

İşçi sınıfı, uzun vadeli hedeflerine yönelik mücadelesini yürütebilmek için sendikal çerçevenin ötesine geçmelidir. Günümüzün “sosyalizm okulları” sendikalar değil grevlerdir. Bu durum özellikle farklı işkollarından işçileri bir araya getirdiklerinde ve işçilerin tam meclislerine karşı sorumlu olan seçilmiş ve geri çağrılabilir delegelerden oluşan grev komiteleri tarafından yönetildiklerinde geçerlidir. Sendikaların tek alternatifi mücadelenin öz-örgütlenmesidir - aşağıdan bağımsızlık. Devrimcilerin görevi, işçi sınıfının bulunduğu her yerde (sendika toplantıları da dahil olmak üzere) komünist perspektif için mücadele etmektir. Kapitalizmin mevcut aşamasında, iş kayıplarına ve ücret kesintilerine karşı verilen savunmacı mücadeleler bile hızla sistemin sınırlarına dayanmaktadır. “Sistem sorununu” ortaya koymamak ve/veya üretim araçlarının kontrol gücü sorununu dışarıda bırakmak, bu soruyu sendikalarla aynı açıdan yanıtlamak ve kötüleşen koşulları ve fedakarlığı kabul etmek anlamına gelir. Komünistler, ekonomik mücadelelerin sınırlarını aşma potansiyeline sahip mücadelelerde aktif olarak yer almalı ve işçileri devrimci program etrafında örgütlemek için gerekli tüm adımları atmalıdır.

Sosyal Demokrasi İkinci Enternasyonal 1889’da, en büyük kolu olan Alman Sosyal Demokrasisi’nin Bismarck’ın sosyalizm karşıtı yasalarına karşı hâlâ mücadele ettiği bir dönemde kuruldu. Aslında, daha çok bağlayıcı olmayan kararları kabul eden ulusal sosyal demokrat partilerin bir federasyonu olarak işlev gördü. Tüm partileri reformist bir asgari programa ve reformist günlük pratiğini gizleyebildiği, soyut olarak sosyalizmden yana olduğunu ilan eden resmi bir azami

programa dayanıyordu.

Sosyal demokrat partilerin kitle örgütleri haline geldikleri doğrudur, ancak bunun bedeli burjuva düzeniyle ilerici bir şekilde bütünleşmeleri olmuştur. Parlamenterizme olan inanç zorunlu olarak burjuva kamu düzeniyle uzlaşmaya ve nihayetinde ona boyun eğmeye yol açmıştır. Sinsice ortaya çıkan bürokrasi, örgütü ve mâliyesini korumayı, partinin vaazları dışında önemi giderek azalan sosyalist ilkelerinin önüne koydu.

Reformizm, zorunlu olarak reformistlerin ele geçirmek istediği emperyalist ulusal devlete sadakate yol açtı. Sosyal-demokrat partiler 1914'te, daha önceki tüm savaş karşıtı kararlarına rağmen, büyük ölçüde kendi burjuvazilerinin savaş amaçlarını desteklediler. İkinci Enternasyonal'in daha önce kabul ettiği savaş karşıtı kararlar ışığında bu, tüm ilkelere açık bir ihanetti. Esasen emperyalist savaşa verilen destek, o ana kadar izlenen pratiğin mantıksal bir sonucuydu. Ağustos 1914'te burjuvaziyle mühürlenene Burgfrieden, son tahlilde, sosyal demokrasinin burjuva düzeninin ne kadar bir parçası haline geldiğinin de bir göstergesiydi. O andan itibaren sosyal demokrat partiler kapitalizmin büyük destekçilerine dönüştüler.

Sosyal demokrasi 1918-1923 yılları arasında devrimci işçi ayaklanmalarının bastırılmasında ve binlerce komünistin (Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht dahil) öldürülmesinde başrolü oynamıştır. Bugün sosyal demokrasi, gerçek reformlardan yoksun bir reformizmin savunucusu olarak hareket etmektedir. Parlamentoda yanılısamlar ekmeye devam ederek, yapılan kesintileri ya pişmanlık verici bir gereklilik ya da daha kötünün iyisi bir şey olarak göstererek, işçi sınıfını devlete zincirlemeye çalışmaktadır. Sınıf mücadelesinin güçlü olduğu dönemlerde, bir işçi partisi olduğunu iddia ederek kapitalizmin savunulmasında merkezi bir rol oynamaktadır. Sınıf barışı dönemlerinde ise işçilerin seçimlerde bir seçeneği olduğu yanılsamasını yayar. Sosyal demokrasi kapitalizm için önemli bir ideolojik destektir ve işçi sınıfının kampına geri kazanılamaz.

Stalinizm

Rus Devrimi, Stalin 1928'de SSCB'nin tartışmasız lideri olmadan önce çoktan yenilgiye uğramıştı. Rus Ekim Devrimi'nin yozlaşması, dünya çapındaki sınıf hareketinin yenilgisinden ve bunun sonucunda Stalinist karşı-devrime karşı işçi iktidarının zorlu mücadele kıpırdanışlarını

savunmadaki zayıflıktan kaynaklandı. Stalinizm Bolşevik devriminin mantıksal sonucunu temsil etmiyordu, aksine onun tüm umut ve çabalarından tam bir kopuştu. İşçi sınıfı için özgürlük yerine, Stalin (ve/veya temsilcisi olduğu) gelişmekte olan kapitalist sınıf benzeri görülmemiş zalimlikte bir parti diktatörlüğü geliştirdi.

Komünizm yerine, devlet kapitalizminin oldukça sert bir çeşidi geliştirdi. Kapitalist toplumun temeli olan meta üretimi ve ücretli emek korunurken, devleti kontrolünü ve zorla çalıştırmayı kapsayan her şey yalancı bir şekilde “sosyalist kazanımlar” olarak gösterildi. Proleterler, devletin elinde yoğunlaşan üretim araçları üzerinde hiçbir yönetim yetkisi olmayan ücretli işçiler olarak kaldılar. Stalinizm Rusya’da zafer kazanabildi çünkü oldukça geri kalmış bir ülke söz konusuydu. Bir anlamda, İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra Batı’da ortaya çıkan “karma ekonomi”nin bazı unsurlarını öngörüyordu. Burada da devletleştirilen sanayilerin “halkın malı” olduğu iddia edilmekteydi. Bununla birlikte, esas olarak, benzersiz bir bağlamda gelişen istisnai bir kapitalist oluşumdu.

Küba ve Çin gibi bir dizi ülkenin yanı sıra proletaryaya ağır yenilgiler yaşatan çeşitli milliyetçi hareketler için de bir model haline geldi. Bir yönetim biçimi ve politik bir akım olarak Stalinizm, milliyetçi ve devlet kapitalisti bir program temelinde hareket etti: proletaryanın devlete tabi kılınması, terör, devrimden vazgeçme ve komünistlerin topluca katledilmesi. Tamamen gerici karakteri, milliyetçiliğin ve anti-semitizmin geliştirilmesinde, kadınlara düşman bir cinsel ahlakın yayılmasında ve ücretli emeğin yüceltilmesinde kendini gösterdi. Bir şekilde yozlaşmış bir “sosyalist deney” değil, tam tersine devrimin mezar kazıcısı, anti-komünizmin özellikle hain bir çeşidiydi.

Karşı Devrimin Varisleri: Sermayenin Solu

“Tüm ölü nesillerin geleneği, yaşayanların beynine bir kabus gibi çöker”. Bugün kendilerini “sosyalist” ya da “komünist” olarak adlandıran şaşkırtıcı sayıda grup ve örgüt var. Bunların çoğu için söz konusu olan, bazen sosyal demokrasiyi yeniden icat etmeye ya da Stalinizmi yeniden canlandırmaya yönelik istemeden de olsa komik girişimlerdir. Ancak bu grupların “Marksizm adına” yol açtıkları kafa karışıklığı ve zarar oldukça büyüktür. Bu grupların çoğu programlarını sosyalizmi üretim araçlarının devlet mülkiyetinde olmasıyla özdeşleştirerek oluşturmaktadır. Günün sonunda bu, devrimci Marksizmle bir tutulamayacak ve Friedrich Engels’in zaten kınamış olduğu

gerici bir pozisyondur:

“Modern devlet, biçimi ne olursa olsun, özünde kapitalist bir makinedir; kapitalistlerin devletidir, tüm kapitalistlerin ideal kolektif bedenidir. Ne kadar çok üretici gücü ele geçirirse, o kadar çok kapitalistin gerçek kolektif bedeni haline gelir, o kadar çok vatandaşı sömürür. İşçiler ücretli çalışanlar, proleterler olarak kalır. Kapitalist ilişki ortadan kaldırılmaz; daha ziyade uç bir noktaya itilir.”

Çin, Vietnam, Küba ya da Kuzey Kore’de hiçbir zaman sosyalist bir devrim gerçekleşmemiştir. Bu ülkelerde işçi sınıfının eseri olan bir toplumsal altüst oluş hiçbir zaman yaşanmamış, konseylerde örgütlenmiş bir proletarya buralarda politik ya da ekonomik kararlar alma imkanına sahip olmamıştır. Bu nedenle, bu sömürü rejimlerine “ilerici”, “anti-kapitalist” ve hatta “sosyalist” bir karakter atfetmek isteyenlerle aramıza net bir ayrım çizgisi çekiyoruz. Maoizm, Guevarizm gibi, Stalinizmle aynı ideolojik öncüllere (halk cephesi kavramı, aşamalar teorisi, devletin yüceltilmesi, milliyetçilik, vb) dayanan, işçi sınıfına karşı yöneltilmiş anti-komünist bir akımı temsil eder.

Çeşitli Troçkist akımlar, kendilerini iyi göstermek için Leon Troçki liderliğindeki Stalin karşıtlığının prestijini kullanmayı severler. Ancak, Troçki’nin mücadelesinin oldukça geç geliştiği gerçeğinin yanı sıra, devlet kapitalizmi ile sosyalizmi karıştırmayı ve komünist partiyi politik çatışma için tek alan olarak görmesi nedeniyle her zaman kısıtlanmıştır. Troçki, Komintern’in ilk dört kongresinde kararlaştırılan ilkeleri devrimci siyasetin temeli olarak yorumladı. Bununla tutarlı olarak, sosyal demokrasinin, tartışmalar ve birlikler (sözde birleşik cephe) kurulabilecek bir proleter akım olduğu şeklindeki ölümcül düşüncüyü kabul etti. Bu bakış açısının gerici sonuçları, 1934 yılında takipçilerine sosyal demokrat partilere girme talimatı verdiğinde kendini gösterdi. Bu, sözde entryizmin, yani Troçkistlerin emperyalist savaşı destekleyen ve proletaryanın ayaklanmalarını kanlı bir şekilde yenilgiye uğratan güç olan sosyal demokrasiyle işbirliğinin temeliydi. Troçki’nin 1938’de kaleme aldığı “Dördüncü Enternasyonal”in “Geçiş Programı”nda onun derin idealist yöntemi en çarpıcı ifadesini buldu. Sözde Geçiş Programı, esasen sosyal demokrasinin asgari program kavramına geri dönüşten başka bir şey değildi. Troçkistlerin bir dizi reformist talep aracılığıyla devrimci bir bilinç yaratabileceklerine dair köklü inançlarını oldukça açık bir şekilde ifade ediyordu.

Kısaca bu, manipölasyona dayanan ve işçi sınıfının kendi mücadeleleri yoluyla komünist bilince ulaşma kapasitesini reddeden bir siyasettir. Bunun da ötesinde, Troçki ve takipçileri emperyalizm ve sözde “ulusal kendi kaderini tayin hakkı” konusunda Komintern’in ilk dönemlerindeki kafa karışıklığını devam ettirdiler. Bu da onları çeşitli yerel emperyalist çatışmalarda (İspanya İç Savaşı, Habeşistan, Çin Japon Savaşı) taraf tutmaya ve nihayetinde emperyalist İkinci Dünya Savaşı’na demokrasinin ve “sosyalist anavatanın” savunucusu olarak katılmaya götürdü. Bugün Troçkizm, enternasyonalist devrimciler tarafından kararlı bir şekilde eleştirilmesi ve mücadele edilmesi gereken devlet kapitalisti bir akımdan başka bir şey değildir.

Çeşitli Troçkist, Stalinist ve Maoist akımların farklılıkları olsa da, hepsi kapitalist sol dediğimiz şeyin bir parçasıdır. Hepsi de burjuvazinin güçleriyle ittifakı, milliyetçiliğin desteklenmesini ve Stalinizmin az ya da çok eleştirel bir şekilde savunulmasını benimsemektedir. Tüm kavramları, programları ve taktikleri proleter mücadelelerin belini birden fazla kez kırmıştır. Dolayısıyla mesele “sol birlik” adına aynı eski şeylerle devam etmek değil, tam tersine sınırlar ötesi sınıf mücadelesi perspektifine dair net bir vizyona sahip olmak için net bir politik kopuş meselesidir.

5 Devrimcilerin Görevleri

Bugün komünistler büyük zorluklar ve sorunlarla karşı karşıyadır. Burjuva ideolojisinin egemenliği, işçi sınıfı ile onun devrimci azınlıkları arasında belirgin bir ayrışmaya yol açmıştır. İşçi sınıfı her zamankinden daha enternasyonal ve daha büyük olmasına ve üretimin küreselleşmesi birleşme için temel oluşturmaya rağmen, bugün sınıf tarihinde hiç olmadığı kadar parçalanmış ve yönünü kaybetmiş durumdadır. Aynı zamanda, en büyük servet ve güç rezervlerine sahip güçlü bir uluslararası düşmanla karşı karşıyayız. Ve burjuvazi de kendi tarihinden ders almıştır. İşçi sınıfını bölmek ve böylece çürümüş sistemini sürdürmek için her türlü hileyi biliyor. Ancak kapitalizmin nesnel gelişmelerini çözemez. Emperyalist çağında kapitalizmin artan barbarlığı, işçi sınıfı tarafından nihai olarak devrilmesinin somut temelini temsil etmektedir. Devrimcilerin görevi, mücadelelerini destekleyerek, sınırlılıklarını eleştirerek ve ücretli emekçilerin kendi güçlerine olan güvenlerini ve bilinçlerini güçlendirmeye çalışarak, bir bütün olarak işçi sınıfının çıkarlarını göz önünde tutmaktır.

Devrimci siyaset, devrimcilerin sınıfın mücadelelerinden öğrenecek, mücadele deneyimlerini genelleştirecek ve harekete bilinç ve perspektif taşıyacak bir konumda oldukları zaman gelişir. Devrimciler ellerinden geldiğince bu konuda pratik inisiyatifler almalıdırlar. Ancak, kapitalizm var olduğu sürece, ekonomik ve politik mücadelelerdeki zaferler geçici olabilir. İşçi sınıfının kurtuluşu, iktidar için politik bir mücadele gerektirir. Komünistler, sınıf mücadelesini kapitalistler için güvenli bir zemine kaydırmaya çalışan tüm burjuva örgütlerin maskesini acımasızca düşürmeli ve bunlarla mücadele etmelidir. Bu, daha önce de açıklandığı gibi, örgütsel bir çerçeveye gerektirmektedir. Bizim anlayışımıza göre, bu yalnızca enternasyonal ve enternasyonalist bir devrimci örgüt olabilir. Enternasyonal, çünkü kapitalizmle ancak küresel düzeyde mücadele edilebilir ve üstesinden gelinebilir; Enternasyonalist, çünkü tüm milliyetçi ideolojilerin reddi sınıf birliğinin üretilmesinin temelidir; devrimci, çünkü yalnızca kapitalizmden radikal bir kopuşta, yalnızca insani koşullarda değil, basitçe insan olarak bir yaşam sürme perspektifi yatmaktadır.

Devrimci Bir Kopuşa Olan İhtiyaç

İnsanlığın açlık, çevrenin tahrip edilmesi ve giderek büyüyen savaş tehlikesi gibi küresel sorunlarının hiçbirini, bırakın çözülmeyi, kapitalist kâr sistemi çerçevesinde ele bile alınamaz. Burjuvazi sağlam bir devlet aygıtı aracılığıyla politik iktidarı elinde tuttuğu sürece, işçi sınıfı toplumsal

durumunu temelden değiştiremez. İşçi hareketinin, perakende kooperatifleri ya da özyönetimli şirketler kurarak ortak mülkiyete dayalı üretim yapılarını geliştirmeye yönelik tüm girişimleri, kapitalizmin politik ve ekonomik gerçekleri karşısında sürekli olarak batmıştır. Yükselmekte olan burjuvazi feodal sınıflarla anlaşmalar ve geçici ittifaklar yapabilirken, proletarya kendisini ancak uzlaşmaz sınıf mücadelesi yoluyla özgürleştirebilir. Yükselen burjuvaziden farklı olarak, proletarya toplumsal konumunda ciddi bir değişiklik yapmadan önce politik ve ekonomik gücü ele geçirmelidir. Kapitalizm ne kademeli olarak iyileştirilebilir, ne aşamalı ve esaslı bir şekilde değiştirilebilir, ne de insanca yönetilebilir.

Temsile Karşı, Delegasyondan Yana

Egemenlerimizle uzlaşarak kapitalizmi ehlileştirmeye yönelik tüm reformist girişimler feci birer çıkmaz sokak olduklarını kanıtlamışlardır. Sosyalizme giden parlamenter bir yol yoktur! Parlamento, 19. yüzyılın burjuva devrimleri tarafından kendisine verilen, sınıflar arasında merkezi hakemlik organı olma rolünü uzun zaman önce kaybetmiştir. Gerçek kararlar devlet aygıtının kapalı komitelerinde alınırken, parlamentarizm bugün yöneticilerimiz için hükümetin eylemlerini “demokratik” giysilerle gizlemek gibi birincil ideolojik işleve sahiptir. Parlamenterizm ayrıca bizi kapitalist yaşama entegre etmek gibi yapısal bir işleve de sahiptir. Her parlamenter yönelim er ya da geç kapitalizm için gerekli olan şeyleri “kamuoyu” ile uyumlu bir şekilde birlikte yönetme arzusuna yol açar. Temsilin klasik bir çeşidi olarak parlamentarizm, toplumu değiştirmenin tek uygulanabilir yolu olan işçi sınıfının öz-eyleminin önünde durur. Terörizm ya da gerilla savaşı biçimindeki küçük silahlı grupların faaliyetleri için de durum aynıdır. Bireysel terör, radikalleşmiş küçük burjuvazinin iradeci zihniyetini yansıtır. Çoğu durumda burjuva gizli servislerinin entrikalarının bir ürünüdür ve emperyalistler arası çatışmalar için favori bir oyun alanıdır. Terörist gruplar tarafından gerçekleştirilen izole eylemler burjuva egemenliğine meydan okumak için tamamen uygunsuzdur. Proletaryayı pasif bir izleyici rolüne sokar ve değişimin sağlanmasında işçi sınıfının yerine “başkalarının” hareket edebileceği yanılsamasını yaratırlar. Enternasyonal işçi sınıfının kapitalizmle kapatması gereken hesap, bu sistemin birkaç görevlisine ve karakterine teslim edilemeyecek kadar kapsamlıdır. Kurtuluş mücadelesi, kendi kendini tayin eden elitlere ya da çok iyi niyetli öncülere devredilemez. Bu sistemin yıkılması, kitlelerin sağlam bir şekilde birleşmiş özylemini gerektirir. İşçi sınıfının öz

kurtuluşunun bir ifadesi olarak komünizm, bizi yönetme ve bastırma hakkına sahip olduğu iddia edilen bir devlet fikrini reddeder.

Parti Diktatörlüğü Yerine İşçi Demokrasisi

Paris Komünü deneyimi, işçi sınıfının burjuva devlet aygıtının yapılarını ele geçirip kendi amaçları doğrultusunda kullanamayacağını uzun zaman önce göstermiştir. Burjuva devleti sınıfların üzerinde bir kurum değil, tam tersine sermaye egemenliğinin sürdürülmesi ve savunulması için bir baskı ve kontrol organıdır. Devrimci bir şekilde parçalanmalı ve yerini proleter öz-örgütlenmenin organları almalıdır. Komünizme doğru bu devrimci dönüşüm sürecinin tarihsel olarak keşfedilmiş biçimi ve itici gücü konseylerdir. Konseyler sosyalist teorisyenlerin soyut bir icadı değildir, aksine işçi sınıfının mücadeleleri ve ayaklanmaları tarafından tekrar tekrar ortaya atılmıştır. Egemenlerimizin propaganda makinesinin konseylerin tarihi hakkında ya sessiz kalması ya da bunu çarpıtması tesadüf değildir. Konseylerin ilham verici örnekleri, milyonlarca insanın hayatlarını nasıl kendi ellerine alabileceklerini ve kendi kendilerini yönetebileceklerini göstermektedir. Temsile ve pasifliğe dayanan burjuva demokrasisinin aksine, konseyler işçi sınıfının öz-etkinliğine dayanmaktadır. İlke, delegelerin seçilebilirliği ve her zaman geri çağırılabilirliği, makam sahiplerinin hesap verme yükümlülüğü ve aşağıdan kontroldür. Ancak tarihsel deneyim göstermiştir ki, en eksiksiz konsey demokrasisi bile tek başına sosyalizmin gelişmesi için bir garanti değildir. Tıpkı komünistlerin proletaryanın iktidarı ele geçirmesinden önce burjuva devletinin parçalanmasına doğru bir yol göstermeleri gerektiği gibi, geçiş döneminde de dünya ölçeğinde kapitalist meta üretiminin sonunu hazırlayacak uygun önlemler için mücadele etmelidirler. Devrimcilerin örgütü, sınıfa karşı politik sorumluluğunun hakkını vermelidir. Görevi, “işçi sınıfının kendiliğinden hareketlerini birleştirmek ve genelleştirmektir, ancak herhangi bir doktriner sistemi dikte etmek ya da dayatmak değildir” [Instructions for delegates of the provisional General Council (1866)]. Azınlık olarak bile olsa, konseylerin içinde ve gerektiğinde dışında komünist program için mücadele etmekten korkmamalıdır. Öte yandan, sınıfın yerine hareket etmemeli, konseyleri gasp etmemeli ya da proleter yarı-devlet yapılarıyla birleşmemelidirler. Ne devrimci parti ne de konseyler kendi başlarına karşı-devrime karşı bir güvence teşkil etmezler. Zaferin tek garantisi enternasyonal proletaryanın inisiyatifinde ve yaşayan sınıf bilincinde yatmaktadır.

Enternasyonal Boyut

Kapitalizmin yıkılması bir gecede tamamlanamaz. Ancak işçi sınıfı bir ülkede ya da bölgede egemen sınıfı devirir devirmez komünizme geçiş dönemi başlar. Proletarya ele geçirdiği politik gücü kullanarak burjuva devlet aygıtını parçalamalı, burjuvaziyi güçsüzleştirmeli ve üretim araçlarının toplumsallaştırılmasına yönelik ilk adımları atmalıdır. Bu, işçi konseyleri temelinde devrimci bir rejimin kurulmasını gerektirir. Ancak uluslararası bir sistem olarak kapitalizmle yalnızca enternasyonal düzeyde mücadele edilebilir ve üstesinden gelinebilir. Sosyalizm tek bir ülkede ya da bölgede inşa edilemez. Sözde bir “işçi devleti” ya da “proletarya diktatörlüğü” ilk etapta politik bir kategoridir. Bununla birlikte, bir “işçi devleti” işçi sınıfının yaşam koşullarını iyileştirmek için önlemler alacak (iş gününün azaltılması, sağlık ve eğitim sistemine ücretsiz erişim, vb) ve üretimi toplumun ihtiyaçları için yönlendirmeye çalışacaktır. Ancak bu önlemler her halükarda sosyalist bir gelecek için kilometre taşlarıdır. Kapitalistler krizi bir ölçüde kontrol altında tuttukları ve işçi mücadelelerini burjuva bir zeminde ve yalıtılmış bir şekilde tutabildikleri sürece, egemenlikleri nispeten güvendedir. Dünyanın geri kalanında kapitalist meta üretimi var olmaya devam ettiği sürece, değer yasasının diktası sürecektir. Nasıl ki izole bir grev ya da fabrika işgali sadece sınırlı bir süre için sürdürülebiliyorsa, düşmanca bir ortamda bir “işçi devleti” de uzun süre ayakta kalamaz. Dünya kapitalizmi devrimci deneyi ya askeri yollarla yok edecek, ya muazzam bir ekonomik baskı altına sokacak ya da her ikisini birden yapacaktır. Bunun sonucunda proleter bir rejim (Bolşevik Rusya örneğinde olduğu gibi) kapitalist koşullar altında burjuva devletlerle rekabet etmek zorunda kalacaktır. Bu da er ya da geç sermaye birikimi üzerinde rekabetçi bir mücadeleye yol açacak ve herhangi bir sosyalist perspektifi engelleyecektir. Bu nedenle proleter bir rejimin ve komünist bir dünya partisinin en büyük önceliği devrimin enternasyonal alanda genişletilmesi ve sağlamlaştırılmasıdır. Ancak kapitalizm tüm dünyada yenilgiye uğratıldığında sosyalizme doğru gerçek adımlar atmak mümkün olacaktır.

Devlet, Ulus ve Sermayenin Ötesinde...

İnsanların insanlar tarafından sömürülmesine son verecek bir toplumun kurulması, bir dizi son derece karmaşık sorunun çözümünü gerektiren uzun ve zorlu bir süreçtir. En büyük zorluklardan biri, kapitalist sömürünün hem insanlar hem de çevre üzerindeki dramatik sonuçlarıyla yüzleşmek olacaktır. Buna rağmen kapitalizm, benzeri görülmemiş düzeyde bir toplumsal zenginlik ve

teknolojik yenilik de getirmiştir. Burjuvazinin devrilmesi ve üretimin üreticilerin eline geçmesi büyük gelişme olanaklarının önünü açacaktır. Bilim, araştırma ve teknolojinin tüm potansiyeli insanlığın yararına kullanılabilir. Artık kısa görüşlü kâr güdülerine hizmet etmeyecek, tam tersine gerçek sorunları çözecektir. Üretim ve dağıtım insanların ihtiyaçlarına yönelik olacak, toplumun işi daha adil bir şekilde bölünecek ve belirgin bir şekilde azaltılabilecektir. Sanat, kültür ve bilim özgürce gelişebilecek ve artık belirli sosyal sınıfların ayrıcalığı olmaktan çıkacaktır. Maddi güvenlik, özgürlük ve sosyal eşitlik temelinde, insanlık tarihinde ilk kez gerçek bireyselliğin oluşması mümkün olacaktır. Sınıflar ve sınıf çelişkileri aşıldıkça, proleter yarı-devlet yapıları gereksiz hale gelecek ve ortadan kalkacaktır. “Kişilerin hükümeti”, “şeylerin yönetimi” ile değiştirilebilir. Ancak meta üretimi, sınıflar ve devletler dünya düzeyinde ortadan kalktığında sosyalist bir toplumdan söz edilebilir. Ancak o zaman özgür ve eşit olanların birliği bir gerçeklik haline gelebilir ve “her bireyin özgür gelişiminin herkesin özgür gelişiminin koşulu” olacaktır.

